



LÄÄNE-HARJU VALLALEHT

APRILL 2025 | NR 3 (79) | WWW.LAANEHARJU.EE | LAANEHARJUVALD

Lääne-Harju Valla Tugikeskuse tulevik

Lääne-Harju Valla Tugikeskus avati 2019. aastal. Asutus loodi eesmärgiga pakkuda valla elanikele kvaliteetseid sotsiaalteenuseid, et aidata neil igapäevaelu väljakutsetega paremini toime tulla.

Tugikeskuse eesmärk on pakkuda tugiteenuseid ja abi valla elanikele, kellel on erivajadused või kes vajavad igapäevaelu toimetulekuks täiendavat tuge. Tugikeskuse põhiteenusteks seni on olnud eluruumi pakkumine, resotsialiseerimis- ja öömajateenus.

Kui vald aastaid tagasi võttis eesmärgiks korrastada oma elamufondi, selgus, et meil leidub amortiseerunud elamis-pindasid. Nõnda oli tugikeskuse hoone see, kus leidsid endale uue eluaseme eel-pool nimetatud korterite elanikud. Aja jooksul ongi vallaelanikele, kel erinevatel põhjustel takistused ise ennast eluruu-miga kindlustata, pakutud elukohta just selles majas.

Tugikeskus mahutab kuni 60 inimest. Järjepidevalt on teenusel veidi üle neljakümne valla elaniku. Majas leidub nii privaatseid kui jagatud tube aga ka pere-tube. Lääne-Harju Valla Tugikeskus teeb tihedat koostööd valla sotsiaalosakonaga, mis tagab, et abivajavad inimesed saaksid õigel ajal vajalikku tuge.

Tugikeskuse tegevus on väga oluline osa valla hoolekande tugistruktuurides. Keskus mitte ainult ei paku professionaalset tuge, vaid loob ka turvalise ja toetava keskkonna, kus inimesed saavad oma probleemidega tegeleda ja taastuda.

Tulevikuperspektiivid ja areng

Lääne-Harju Valla Tugikeskus on võtnud suuna teenuste täiustamisele ja arendamisele, et tulla vastu elanike vajadustele ja muuta teenused paremini kättesaadava-



Eha on Lääne-Harju Valla Tugikeskuses elav proua, kelle rõõmsameelsus ja särtsakus toovad keskuse igapäevaelu positiivset energiat. Ta tunneb end keskuses rahulolevana ja tema soe kohalolek annab kindlasti lisa nii keskuse atmosfäärile kui ka teistele elanikele.

JUHTKIRI

Tugikeskuse
toimekas elu

Olga Kugal

Lääne-Harju Valla Tugikeskuse juhataja



Mitte kõigi jaoks ei ole kodu- või elamispinna oamine elementaarne elu osa. Mõne jaoks see on kättesaamatu unistus. Samas ei pruugi eluruumi omamine alati tagada ka inimeste heaolu, kuna tihti võivad argipäeva väljakutsed ja raskused võtta võimust nii, et igapäevaelu korraldamine muutub keeruliseks ning iseseisvalt reele naasmine ei ole enam võimalik.

Põhjused võivad olla erinevad – näiteks rahapuudus, kehavad kodused suhted, lähisuhtevägivald või sõltuvusprobleemid. Selleks, et neile inimestele appi tulla, rajatigi 2019. aastal Ämarisse Tugikeskus.

Tugikeskuse juhatajana 2020. aasta algusest olen kokku puutunud väga erinevate ja tihti keerukate väljakutsetega, mis on aidanud mul mõista, kui oluline see töö on. Tugikeskuse eesmärk on aidata oma elu korraldada ja tuge pakkuda toimetulekuraskustega inimestele ja peredele. Lisaks pakume eluruumi- ja resotsialiseerimisteenust ning korraldame vältimatut sotsiaalabi. Peamine eesmärk on siiski pakkuda majutust neile, kelle elamistingimused on väga kehvad või kellel üldse puudub elamispiind.

Reeglid ja tugisüsteem on need, mis aitavad inimestel jalg alla saada, taastada usu enda võimalustesse ning leida võimalusi oma elukvaliteedi parandamiseks. Tugikeskuse toel on paljud meie kliendid saanud võimaluse naasta iseseisvasse ellu. Kuid siin on ka neid, kellele tugikeskus ongi kodu ning siinsetest inimestest on saanud justkui pere, kellega koos jagada oma rõõme ja muresid. Oluline on mõista, et abi küsimine ei ole häbiasi – see on märk tugevusest mitte nõrkusest. Kui Sa tunned, et seisad silmitsi väljakutsetega, siis ära karda seda endale tunnistada ja probleemidega tegeleda. Alati on inimesi, kes on valmis Sind aitama. Tuleb nad lihtsalt üles leida.

Tugikeskuse teenused laienevad veel käesoleval aastal ning hakkame pakkuma lisaks ka päevakeskuse teenuseid. Täidame tegevustega eakate ja erivajadusega inimeste päevad, et ka nende elu oleks kvaliteetsem ning ühtlasi vähendame nende pereliikmete hoolduskoormust, mis aitab neil näiteks naasta tööturule. ●

vaks ja vajaduspõhise maks.

Sel põhjusel on ellu kutsutud ja finantseerimist taotletud projektile „Lääne-Harju Valla Tugikeskuse teenuste laiendamine ning sotsiaalteenuste arendamine“.

Projekti toetatakse Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest 291 202,94 euroga, mis on 80% projekti abikõlblikust kogumaksumusest.

Päevakeskuse teenuse loomine ja koduteenuse ning sotsiaaltransporditeenuse ühtse koordineerimise alla viimine aitab teenuseid omavahel integreerida ja pakkuda leevendust omaste hooldajatele läbi toetavate teenuste pakkumise päeval ajal.

Projekti tulemusel paraneb Lääne-Harju vallas kodu- ja sotsiaaltransporditeenuste kvaliteet ning kättesaadavus, võimaldades pakkuda ühtlustatud, vajaduspõhiseid tugiteenuseid eakatele ja erivajadustega inimestele.

Projekti üks tegevustest on tugikeskuse ruumide ja keskkonna kohandamine, et need vastaksid paremini teenuste pakkumise vajadustele.

Luuakse tingimused, kus saab osutada väiksema abivajadusega isikutele toetavaid tegevusi: näiteks toitlustamine ja pesemistolingud.

Päevakeskuse teenuse eesmärk on aga edendada ja säilitada sotsiaalsel sihtrühmal suhtlemis- ja tegutsemisaktiivsust, pakkudes eesmärgistatud ja mõtestatud tegevust läbi kultuurilise vaba aja veetmise, huvitegevuse, vabatahtliku töö, toimetuleku toetamise ja sotsiaalse aktiivsuse säilitamise. Selline keskuse teenuste tagamine aitab eakatel hoida oma vaimset ja füüsilist tervist, soodustab aktiivset eluviisi ja vähendab üksildust.

Paindlik ja tsentraliseeritud korraldus toetab siht-rühmade iseseisvust ning vähendab pereliikmete hoolduskoormust.

Kindlasti on oluline roll kogukonna kaasamisel ja teadlikkuse tõstmisel. Tugikeskus kavatseb suurendada kohaliku kogukonna teadlikkust oma teenustest, et inimesed oskaksid neid rohkem kasutada ja saaksid vajalikku tuge õigeaegselt. ●

ANNELI SERT

sotsiaalosakonna juhataja



Veebruarikuus **sündis** vallas **8 last** – **5 poissi** ja **3 tüdrukut**.

Valda saabus elama **70 uut elanikku** ja kolis mujale **69 inimest**.

Suri **7 inimest**.

Asulatest **suurenes** veebruarikuus elanike arv **Klooga** ja **Vasalemma alevikes** ning **Kloogaranna külas**.

Elanike arv **vähenes** sel perioodil **Paldiski linnas**, **Rummu** ja **Keila-Joa alevikes** ning **Vihterpalu külas**.

1. märtsi seisuga on valla elanike arv **13 830 elanikku**.



Liikumine, mis ühendab!

Liikumisel on edasi-
viiv jõud. Just seda
on tõestanud kohalik
LaSpa meeskond, kes kogus
eelmisel aastal ettevõttesise-
selt kokku kõik liikumisharras-
tajad, et osaleda Lääne-Harju
Liikumissarja tiimide arves-
tuses. Tulemuseks oli sport-
likuima ettevõtte tiitel. Oma
mõtteid meeskonnaga liiku-
missarjas osalemisest jagab
LaSpa konverentsi assistent
Silver Lill: „Kui esimesel aastal
oli LaSpa keskmine osale-
jate arv 2, siis eelmisel hooajal
kasvas see juba 16 osalejani
etapi kohta. Seega meelestu
kasv.

Võtmekohana tekkis eest-
vedaja, kes käis aktiivselt
inimesi jooksmas kutsumas ja
ürituse kohta tutvustusi te-
gemas. Õnneks meie inimestel
rohkemat vaja polnudki, sest
suurem osa olid kohe väga
agrad osalema. Hiljem, peale
igat etappi, tekkis reklaamijaid
juba juurde. Suur motivaator
oli meie jaoks eelmisel aastal
juurde toodud ettevõtete arves-
tus, mis tekitas enne ja pärast
etappe palju põnevust – jälgisi-
me huviga. See ühine eesmärk
meelitas enamiku kohale, kuid
see polnud ainuke tõmbenum-
ber. Kuna Lääne-Harju Liiku-
missarja etappe on kokku neli,
siis igal järgneval etapil tahad
ju paremat aega joosta ja nii
juhtus ka meie inimestega. Jäl-
gida sai mitte ainult ettevõtte
käekäiku võiduajamises, aga
ka enda kolleegide pingutu-
si. See üksteise innustamine,
õnnitlemine ja kaasaelamine
andis meie tööõhkkonda palju
positiivsust ja kokkuhoidvust.

Ühine liikumine toimub meil muidugi aastaringselt, kuid liiku-
mise tüübid on hooajati muutuvad. Kevad-suvisel perioodil käime
jooksmas, aga sügis-talv kuulub juba talisuplusele – ujumisrii-
ded selga ja üheskoos seame sammud Laulasmaa ranna poole –
„hülgeid“ võib näha seal pea iga päev. LaSpa soovib soojalt Lää-
ne-Harju Liikumissarjast osa võtta. Juba kogu ürituse melu on ko-
hapeal nakkav, aga sellele lisaks saad tegelikult suure tõuke enda
liikumisharjumustele ka üritusteväliseks ajaks. Nii mõnigi on
öelnud, et just liikumissarjal osalemine on andnud stiimuli enda
tervist ja harjumusi parandada. Ettevõtte jaoks on see samuti suu-

LÄÄNE-HARJU
Liikumissari
— 2025 —



KEILA-JOA 03.05
PADISE 31.05
PALDISKI 26.07
KLOOGARANNA 30.08

lhjooks.ee

Yomi TIKI Zinopot

repärane võimalus tuua kokku inimesed eri osakondadest ja teha
ühine panus iseenda tervisesse. Tasub veel mainida, et see on seni
ainukene ettevõtteväline üritus, kuhu LaSpal on õnnestunud saada
korraga osalema töötajaid igast osakonnast! Võib väita, et liiku-
mine ning tervislik eluviis on LaSpa ja Lääne-Harju Liikumissarja
ühine missioon. Ootame uut hooaega juba huviga!”

Registreerimine on avatud! www.lhjooks.ee •

SILVER LILL
SILLE AAVA

Viis asja, millega eaka kodus tuleõnnetust ära hoida

Päästeameti statistika räägib, et eakad kipuvad sattuma tihti õnnetustesse. Seetõttu tuleb hästi läbi mõelda, kuidas eaka inimese kodust keskkonda ohutumaks muuta. Selleks on viis erinevat võimalust.

Kõige haavatavamad on (liikumis)puudega või krooniliste haigustega ning üksi elavad eakad. Alates 2015. aastast on tulekahjudes hukkunud veidi üle 400 inimese ning ligi pooled neist (43%) olid eakad. Eakate tules hukkumise suurimad põhjused on lahtise tule ja küttesüsteemide hooletu kasutamine, alkoholi joobes suitsetamine, toidu valmistamine ning seda sageli tervislike probleemide ja sotsiaalmajanduslike murede taustal.

Mis võiks olla abiks?

Nutikas andur – suitsu või vingugaasi tuvastava anduri teeb nutikaks see, et annab häirest teada ka lähedasele või turvafirmale. Mõni nutikas andur on suuteline käivitama ka evakuaatsioonivalguse, mis on oluline suitsusest ruumist kiiresti välja saamiseks.

Pliidivalvur on kasulik abivahend kui söögitegemisel kipub toit pliidile liiga kauaks jääma. Elektripliidi kohale paigaldatakse andur, mis märkab, kui elektripliit või -ahi jääb kogemata liiga kauaks sisse ning lülitab selle automaatselt välja. Oluline on võtta spetsialisti hinnang, kas seda on



võimalik paigaldada, sest pliidivalvuri peab paigaldama kvalifitseeritud elektrik.

Kuulmislangusega inimeste häiresüsteem annab ohtudest märku kuulmisvaiguse või -puudega inimesele. See muudab signaali vibratsiooniks, valguseks või võimendab heli veelgi.

Liikumisandur, koduvalvur, häirenupp, videovalve või muu taoline süsteem eaka lähedase kodus, mis kõik saavad olla abiks tuvastamiseks seda, kui eaka inimesega on midagi juhtunud – näiteks kui ta on kukkunud või muidu olukorras, kus ta ei saa endale ise abi kutsuda. Oluline on,

et inimene pikalt üksinda abitusse olukorda ei jääks.

Kaanega metallist ämber on küttekoldest välja võetud tuha paigutamiseks täiesti elementaarne. Alles hiljuti pani üks Põhja-Tallinna elanik kuuma tuha ja söed hoopis kilekotti ning kortermaja koridori kappi. Tulemuseks õnneks vaid suitsu täis trepikoda, aga võinuks minna ka halvemini. Kahjuks tuleb peaaegu igal aastal ette juhtumeid, kus tuha hooletu käitlemise tõttu on mõni inimene oma elu jätnud.

Kui tunnete muret oma eaka lähedase koduse tuleohutuse pärast, siis võib tellida päästjatelt tasuta kodunõustamise päästeameti ohutusportaalist või helistades riiginfo telefonil 1247.

Mõnikord ei ole eakatel inimestel lähedasi, kes neil silma peal hoiaksid, aga samas ei saa enam päris iseseisvalt hakkama ja vajavad sotsiaalhoolekannet. Sellisel juhul tuleks kindlasti kohaliku omavalitsust abivajajast teavitada – meil kõigil on seadusest tulenev kohustus abivajavast inimesest teada anda. •

TUULI TAAVET

Päästeameti ennetustöö osakonna ekspert



Eesti Töötukassa

Noorte värbamispäev Tallinnas

🕒 15. aprill 2025 kell 13:00 - 16:00





Karjääripäev Paldiski ühiskümnaasiumis.

FOTO: ENEL PÄRS

Karjääripäev Paldiski ühiskümnaasiumis

4. märtsil toimus Paldiski ühiskümnaasiumis karjääripäev, mille korraldasid Lääne-Harju vald ja TalTech Eesti Mereakadeemia, kuhu oli osalema registreerinud 145 noort valla erinevatest koolidest.

Karjääripäeva eesmärk oli tutvustada noortele mereteemaliste õpingute ja tööturuvõimalusi. Oma ala eksperdid Tallinna Tehnikaülikoolist olid kohal, et jagada inspireerivaid lugusid ning tutvustada erinevaid õppimisvõimalusi nende asutuses. Peale sissejuhatavat loengut toimusid töötoad, mida viisid läbi Tallinna Ülikoolist üliõpilaskogu esinaine Helene Armilde Kudre, laevajuhtimise eriala programmijuht Marlen Pärjala, laevamehaanika programmijuht Valentin Bratkov ja mereveonduse ja sadamatöö korraldamise programmijuht Tõnis Hunt. Töötubades said õpilased märkida maailmakaardile suurimaid sadamaid, kuulsamaid kanaleid ja saari, uurida veealust maailma, katsetada vesiniku tootmist jms.

Padise kooli 9. klassi õpilane Sigrid Persico rääkis meile vesiniku tootmise töötoast erilise entusiasmiga. Ta ütles: „Viimases töötoas, mis osutus õpilaste lemmikuks, oli vaja katsetada tuleviku kütuse vesiniku tootmist. Seal oli tõsiselt vinge, sai palju nalja ja uusi teadmisi. Võib-olla tekitas Mereakadeemia nii mõneski õpilases huvi just nende juurde õppima minna. Kindlasti võiks taolised karjääripäevad tihedamini aset leida.“ ●

TOIMETUS



Laevamehaanika programmijuht Valentin Bratkov.

FOTO: KATRE SAAR

Muusikakoolis on alanud konkursside hooaeg

Veebruariga algas muusikakoolis konkursside hooaeg, mis jätkub ka märtsis. Noored muusikud on saanud oma oskusi proovile panna mitmetel esinemistel ja konkurssidel.

Koostöös Lääne-Harju Valla Raamatukoguga toimus 12. märtsil Paldiski raamatukogus kohtumine kirjanik Wimbergiga. Sündmusel esinesid noored viiuldajad muusikakoolist.

Samal päeval, 12. märtsil, toimus ka meie kooli pianistide konkurss „Väikesed maestrod“, mis viidi läbi viies vanuserühmas ning kus selgitati välja parimad noored pianistid. Osalejad pakkusid publikule toredaid ning omanäolisi etteasteid, demonstreerides oma muusikalisi oskusi.

23. aprillil on koolil ees järgmine põnev kohtumine, sest siis külastab Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli tuntud helilooja ja Klaverimuuseumi asutaja Alo Põldmäe. Tänavu oma 80. juubelit tähistav helilooja esitleb väikest fotonäitust ning mõne klaveripala oma rikkalikust loomingust. Ka muusikakooli õpilased annavad oma panuse, esitades helilooja teoseid. Kindlasti saab see olema südamlik kohtumine.

Täpsem info on saadaval kooli kodulehel. •

KADI TREPP
koolielu korraldaja

ALO PÕLDMÄE 80

23. aprillil kell 16.30
Paldiski Rae
õppekoha saalis

Lääne-Harju
Muusika- ja
Kunstide Kool

FEE videokonkurss

Novembri lõpus veetis meie Rohelise Kooli meeskond tegusa õhtu ja öö koolis. Lisaks muudele tegevustele viisime tol õhtul läbi ajurünnaku teemal „Mis teeb meie koolist Rohelise Kooli?“. Otsustasime osa võtta FEE (The Foundation for Environmental Education) korraldatud videokonkursist „What Makes Your School an Eco-School?“. FEE on üks maailma suurimaid keskkonnahariduse organisatsioone, millel on üle 100 liikmesorganisatsiooni 81 riigis. Konkursi eesmärk oli leida seitse kooli üle maailma, kelle edasisel juhendamisel ja koolide koostöös valmiks Rohelise Kooli 7 sammu video.

Konkursil osalemiseks tuli saata kuni 5-minutiline ingliskeelne videoklipp. Klipp sai mõeldud ja kokku pandud samuti sel novembrikuu rohekooli ööl. Veebruaris saimegi suurepärase uudise, et oleme valitud nende seitsme kooli hulka, kes saavad lüüa kaasa rahvusvahelistes kursustes ning olla osalised ülemaailmse FEE videoklipi valmimisel. Li-



Paldiski ÜG osales edukalt rahvusvahelisel videokonkursil

FOTO: JANIKA LOOS

saks meie koolile osutusid väljavalituks Bahama, Ruanda, Montenegro, Argentina, Dubai ja Malaysia koolid. Esimene ühine veebikohtumine on juba toimunud ning märtsis-aprillis ootab ees üks põnev ja pöörane teekond.

Videoklipi peategelased on Milana Arm ja Tanel Mirosnitšenko 12. klassist. Klipi filmis ja monteeris õp Karmen Urgard. •

JANIKA LOOS

Füüsikaõpetaja Jüri-Mikk Udam: tuulikute infraheli pole inimesele kahjulik

Tuuleparkide hoogustunud rajamise foonil on Eestis tekkinud arutelud selle üle, kas ja kuidas tuulikud inimesi mõjutavad. Fookuses on küsimus infrahelist ning selle võimalikust mõjust lähedal elavate inimeste tervisele. Kuidas aga infraheli tekib ja mil moel see inimesi mõjutab, selgitab Harvardi Ülikoolis mehaanikainseneri eriala omandanud füüsikaõpetaja Jüri-Mikk Udam.

Selleks, et rääkida infrahelist, peame esmalt rääkima helist laiemalt. Füüsikaliselt tekib heli õhuosakeste võnkumisest. Kui ühte keha mingil sagedusel vibreerima panna, siis see hakkab liigutama teda ümbritsevaid õhuosakesi. See on nagu doominooefekt: näiteks kui poognaga viiulikeelt liigutada, siis keel müksab õhuosakest, see omakorda müksab järgmist õhuosakest ja nii edasi kuni kõrva kuulmekileni välja. Inimese kõrv hakkab tajuma seda õhu kaudu levivat liikumist vibratsioonina, mida me kutsumegi heliks. Me suudame tajuda helisagedusi päris suures vahemikus: 20 hertsist (Hz) kuni 20 000 hertsini ehk infraheli piirist ultraheli piirini.

Müra mõju kaks komponenti

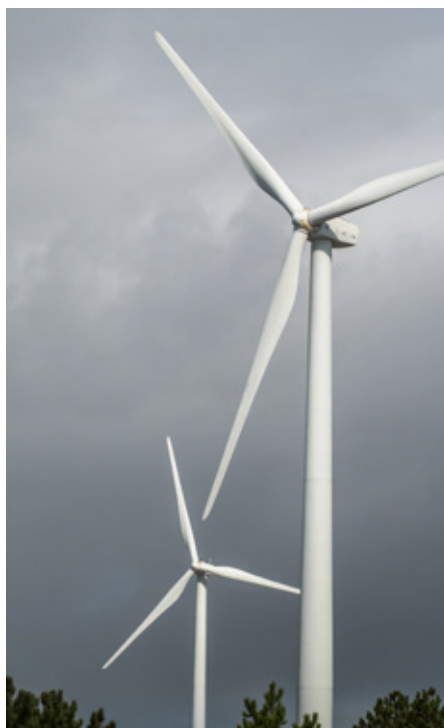
Heli iseloomustab kaks asja. Esiteks **amplituud**, mis määrab, kui tugevalt või intensiivselt me heli tajume. Helitugevust mõõdetakse detsibellides (dB). Näiteks sosina amplituud on väike (~35 dB), samas kui karjuva inimese hääle amplituud on suur (~100 dB).

Kui me räägime normaalsel hääletoonil, siis helitugevus on kuskil 55–65 dB. Amplituudi skaala on selline, et kui helitugevus suureneb 10 dB võrra, siis me tajume seda heli ligikaudu kaks korda valjemana. Sellepärast võib pikaajaline kokkupuude juba rohkem kui 85 dB tugevusega heliga (näiteks maanteeliiklus, muruniiduk, tolmuimeja, karjumine või vali muusika) olla inimese kõrvale kahjulik.

Teiseks iseloomustab heli **sagedus**, mis määrab, kui kõrge või madalana me heli tajume. Näiteks mida kõrgem on inimese hääl, seda suurem on helisagedus. Keskmise mehe hääl jääb vahemikku 90–155 Hz, keskmisel naisel 165–255 Hz ning metsas laulval põialpoisil võib helisagedus jääda vahemikku 5000–9000 Hz. Vananedes kuulmine nõrgeneb ning kõrgeid sagedusi (k.a põialpoisi laulu) me tihti-peale enam kinni ei püüa.

Infraheli tekkimine

Infraheli on sellise sagedusega (vähem kui 20 Hz) heli, mida tavaline inimene ei



kuule. Heli kandjaks on ka siin meid ümbritsev õhk ning kõik, mis õhuga kokku puutub. Näiteks kui merelainetuse tõttu puutub veepiir õhuga kokku ning paneb selle võnkuma, tekib mitmel sagedusel heli – osa sellest kuuleme meeldiva merekohinana, aga osa on infraheli sagedusel ja seda me ei kuule.

Infraheliseid tekib meie ümber igapäevaselt palju, nii looduslikult kui ka tehniliselt. Lisaks tuule tekitatud merelainetusele, metsakohinale ja tormivilinale tekitavad infraheli ka näiteks äike, maavärinad ja vulkaanipursked. Muide, elefantid, kaelkirjakud ja ninasarvikud kuulevad ja suhtlevad oma liigikaaslastega vajadusel ka infrahelil, sest madala sageduse tõttu levib heli kaugemale ja suudab läbida takistusi nagu põõsad ja küngad. Tehislikest seadmetest tekitavad infraheli näiteks autosõit, kodune konditsioneer kui ka tuulegeneraator.

Infraheli sagedus on küll piisavalt madal, et inimese kõrv seda ei erista, aga kui läheb suureks infraheli amplituud ehk tugevus (~90–110 dB), siis hakkame seda füüsiliselt tundma. Näiteks võime infrahelist tulenevaid vibratsioone ja

lööklaineid tunda suurtes tootmisjaamades turbiinide või kompressorite läheduses, samuti kõvemate plahvatuste korral ja ägedamate bassikõlarite ees muusikat kuulates. Vibratsioonidest tekkivad füüsilised aistingud (n-ö rõhumistunne) võivad põhjustada ebamugavust, väsimust ja tasakaaluhäireid.

Infraheli tuulikute

Kui mõtleme heli tekitamisele, siis saab tuulikut võrrelda ühemehebändiga, mis tekitab tuulikulabade pöörlemisel erinevaid heliseid erinevatel sagedustel. Osa neist helidest kuuleme oma kõrvaga hästi, teisi aga mitte, sõltuvalt tekkiva heli sagedusest, amplituudist ja ümbritsevatest looduslikest helidest.

Inimkõrvale kuulmatu infraheli tekib tuulikutes väga madala tugevusega. Uuema tehnoloogiaga tuulepargid, mida ka meil Eestis rajatakse, toodavad infraheli alla 50 dB – see on kõvasti alla tajutava piiri. USAs läbi viidud mõõtmiste järgi jääb 300 meetri kaugusel tuulikust nende helide tugevus vahemikku 35–45 dB, mida võib võrrelda sosina või õrna taustamüraga. Sellise tugevusega infraheli mõju inimese tervisele on põhjalikult uuritud (nt Maailma Terviseorganisatsioon, Kanada ja Hollandi teadusasutused), ent mitte ühtegi kahjulikku toimet ei ole suudetud tõendada. Vererõhu tõus, tasakaaluhäired ja üldine enesetunde langus võivad tekkida pikemaajalisel kokkupuutel infraheliga tugevusel üle 90–110 dB – see on tuhandeid kordi intensiivsem infrahelist, mida toodavad tuulikud.

Seega pole põhjust muretseda, et tuulikute läheduses elamine võiks inimese tervist kuidagi kahjustada. Tuulikute poolt tekitatud infraheli on nii madala tugevusega, et isegi takistuste – metsade, küngaste ja majade – ületamisel jõuab see inimeseni tasemel, mis jääb oluliselt alla teaduslikult tõendatud kahjulike mõjude piirväärtusele. Seetõttu ei ole tuulikute infraheli inimese tervisele ohtlik. •



RAVIMIAMET

Kuidas kaitsta oma neljajalgset lemmikut?



Kuidas vältida inimeste ja linnalindude vahelisi konflikte pesitsushooajal?

Linnud elavad asulates ja on osa linnaloodusest. Kohtades, kus lindude pesitsemine erilisi probleeme ei põhjusta, võiksime lubada neil rahu pesa punuda. Kui aga kakade, hakkide ja vareste naabrus tekitab probleeme, on varakevad õige aeg tegutseda, et hilisemaid muresid ära hoida.

Linnud saab suunata pesitsema sobivatesse kohtadesse, kui takistada pesa ehitamist sobimatusse kohta. Selleks tuleks enne pesitsushooaja algust põhjalikult üle vaadata hoone katused, pööningud, rõdud, räästad ja muud võimalikud pesitsuskohad, et pesamaterjal õigeaegselt avastada ja eemaldada. Eriti hoolikalt tuleks hooneid kontrollida enne katuse remonti või hoone soojustamist kevadel ja suvel.

Kui leiate juba munadega pesa, on oluline teada, et see on seadusega kaitstud. Lindude arvukus on viimastel aastatel languses, seetõttu tuleb tundlikul pesitsusajal lindude häirimisest hoiduda. Munadega või linnupoegadega pesa eemaldamine on ühtaegu ebaeetiline ja keelatud. Seega,

kui ennetavaid meetmeid ei ole rakendatud ja linnud on juba pesitsema asunud, tuleb neil lasta oma pojad rahulikult üles kasvatada ning olla selle protsessi vältel võimalike ebamugavuste suhtes kannatlik.

Juunikuus on asulas üsna tavaline nähtus lennuvõimetu pesahülgaaja ehk jalutav kajaka- või varesepoeg. Selline linnupoeg ei vaja abi, see on loomulik osa kajaka- või varesepoja kasvamisest ning kestab vaid paar nädalat. Veel lennuvõimetul järeltulijal hoiavad aga linnuvaned pilku peal. Kui inimesele linnupojale liialt lähedale satub, võib linnuvane tajuda ohtu ning järeltulija kaitseks inimest hirmutuslennuga justkui rünnata. Tegelikult ei ole teada juhtumeid, kus kakakavane oleks inimest päriselt vigastanud, kuid suure linu heidutuslend on kindlasti hirmutav kogemus. Kui noorlind on sattunud näiteks lasteaia õue või kortermaja õuele laste mänguväljakule, võib selline olukord põhjustada omajagu ehmatust. Selles olukorras tasub linnupoeg rahvarohkest kohast eemale juhatada.

Kui soovid suunata lindude pesitsemise oma kinnisvarast eemale, tegutse nii:

- Kata võrguga või paranda võimalikud avaused ja augud maja räästaalustes ning mujal enne lindude saabumist.
- Hoia katus risust ja muust võimalikust pesamaterjalist puhas, kontrolli katust sageli. Lamekatusel ja rõdul ära hoiata tarbetuid esemeid.
- Katust tuleb külastada igapäevaselt ja koristada võimalikud pesaalged, andes nii lindudele märku, et tegu ei ole sobiliku pesapaigaga.
- Linde, näiteks vareseid, hakke ja kakaid, meelitab inimese lähedale pesitsema ka lihtsasti kättesaadav toit. Hoia prügikastid suletuna ja kogu komposti suletud kompostis.
- Vajadusel kasuta juba enne pesitsemise algust sobivaid peletusvahendeid, nt röövlinnu kujutisi, ridva otsas hõljuvaid tuulelohesid, silma meenutavaid palle vms. Varieeri neid, sest linnud harjuvad ruttu.

Loe lisa Keskkonnaameti kodulehelt. •

E-ained ja töödeldud toit: kuidas teha tervislikumaid valikuid?

Tänapäeval on töödeldud toit ja erinevad E-ained saanud igapäevase toitumise osaks. Kuigi paljud neist ainetest on toidu kvaliteedi ja säilivuse parandamiseks vajalikud, on oluline teada, kuidas need mõjutavad tervist ning millistes toodetes neid leidub.

Kogenud toitumisnõustaja Marianne Grechko (Fuudish) käis Lääne-Harju vallas rääkimas puhtast toidust ja sellest, kuidas teha teadlikumaid valikuid. Tema sõnul on oluline mõista, milliseid lisaaineid töödeldud toit sisaldab ja millist mõju need võivad avaldada meie organismile.

Grechko selgitas, millistes toitudes leidub enim säilitusaineid, kunstlikke värvaineid ja maitsetugevdajaid ning kuidas neid vältida. Ta rõhutas ka, et kuigi kõik E-ained pole kahjulikud, on tarbijatel kasulik õppida etikette lugema ja eelistada vähem töödeldud alternatiive.



FOTO: JANNUS JASKA

Mis on E-ained ja miks neid kasutatakse?

E-ained ehk toidu lisaained on ained, mida lisatakse toidule, et parandada selle maitset, värvust, tekstuurit ja säilivust. Need võivad olla looduslikku päritolu või sünteetilised.

Peamised E-ainete rühmad ja näited:

Säilitusained:

- Naatriumbensoaat (E211) – kasutatakse karastusjookides ja ketšupis bakterite kasvu takistamiseks.
- Nitraadid ja nitritid (E250, E251, E252) – leiduvad vorstides ja suitsutatud lihas, et vältida toidumürgistusi.

Värvained:

- Tartasiin (E102) – kasutatakse karastusjookides, maiustustes ja pagaritoodetes, et anda kollast tooni.

Maitsetugevdajad:

- Mononaatriumglutamaat (E621) – leidub kiirnuudlites, tööstuslikes suppidest ja soolastes suupistetes, et tugevdada maitset.

Paksendajad ja emulgaatorid:

- Karboksümetüülselluloos (E466) – lisatakse jogurtitele ja jäätistele, et parandada tekstuurit.

Töödeldud toidu mõju tervisele

Töödeldud toitude tarbimine võib mõjutada tervist erineval viisil. Näiteks:

- Kiirnuudlid ja kastmed sisaldavad maitsetugevdajaid ja kõrget soolasisaldust, mis võib tõsta vererõhku.
- Poeküpsetised ja maiustused sisaldavad

VÕIMALIKE KÕRVALMÕJUDEGA E-AINED, MIDA TARBIDA MINIMAALSELT E100-E999

Allpool toodud lisaained on Euroopa Toiduohutuse poolt lubatud (va E171, mis keelati toidus, kuid on lubatud ravimites ja kosmeetikas). Väikestes kogustes tarbimist ei seostata terviseriskidega. Vaatamata sellele on erinevates teadusuuringutes ja metanalüüsides välja toodud mõned terviseriskid, millega neid seostatakse.

Toiduvärv: E102, E104, E110, E122, E123, E124, E127, E129, E131, E132, E133, E142, E151, E154, E155, E171, E173, E174, E180 – võib olla kantserogeenne, hormoone mõjutav, aktiivsuse- ja tähelepanuhäire põhjustav, allergilisi reaktsioone põhjustav, lisaks tekitab kõhuvalu ja migreeni.

Säilitusained: E210, E211, E212, E213, E214, E215, E216, E218, E219, E220, E221, E222, E223, E224, E226, E227, E228, E231, E232, E239, E249, E250, E251, E252, E284, E285 – võib olla kantserogeenne, nõrgestada immuunsüsteemi, tekitab allergilisi reaktsioone ning põletikku soolestikus.

Emulgaatorid, stabilisaatorid: E433, E435, E463, E464 – mõju mikrobiomile, võib tekitada soolepõletikke ning nõrgestada immuunsüsteemi.

Happesuse regulaatorid: E520 E521, E522, E523, E541, E554, E555, E556, E559 – alumiiniumi sisaldusega ning võivad mõjuda närvisüsteemile.

Magusained ja muud lisaained: E905, E914, E943a, E943b, E944, E950, E951, E952, E955, E962 – võimalik, et on kantserogeenne, pikaajaline mõju ei ole teada, võib tekitada migreeni ja soolehaigusi.



tihti kunstlikke värvaineid ja transrasvu, mis võivad suurendada südamehaiguste riski.

- Energiajoogid ja limonaadid võivad sisaldada suuri koguseid suhkrut ja säilitusaineid, mis võivad mõjutada veresuhkrut ja ainevahetust.
- Suitsutatud ja töödeldud lihad võivad sisaldada nitriite ja nitraate, mis võivad moodustada kantserogeenseid ühendeid.

Kuidas teha teadlikumaid valikuid?

- Loe etikette – jälgi, milliseid E-aineid tooted sisaldavad.

- Vähenda töödeldud toitude tarbimist – eelista värsket ja naturaalselt valmistatud toitu.
- Ole teadlik säilitusaineid ja värvaineid sisaldavatest toodetest – nende liigne tarbimine võib tervisele kahjulik olla.

Kokkuvõttes aitab teadlikkus E-ainetest ja töödeldud toidust teha paremaid valikuid, et hoida oma tervist ja vähendada soovimatute lisaainete mõju organismile. •

Eesti kodud saavad miljoni euro eest tuleohutumaks

Päästeameti ja kohalike omavalitsuste ühise projekti käigus tehti eelmisel aastal tuleohutumaks 302 kodu üle Eesti. Tänavu eraldab riik kodude tuleohutuse parandamiseks miljon eurot, millele lisandub kohalike omavalitsuste panus.

Möödunud aastal korda tehtud kodudes vajasis enamasti hoolust, parandamist või uuega asendamist küttesüsteemid, sh pliidad, ahjud ja korstnad. Põhja regioonis tervikuna tehti elektri- ja küttesüsteemide parandustöid 63 kodus, millest 20 on Tallinnas ja 43 Harju maakonnas. Päästeameti toetus oli 204 101 eurot (Tallinn – 61 539 €, Harjumaa – 142 562 €) ja KOVi panus 83 290,35 € (Tallinn – 63 787,60 €, Harjumaa – 19 502,75 €).

Lääne-Harju vallas said tuleohutumaks kaks kodu. Kummagi puhul küündis toetus 6750 euron, millest päästeameti toetus moodustas terviku. Korda seati mõlema kodu küttesüsteemid.

Päästeamet kutsub üles märkama tuleohtlikke kodusid ja nendest kindlasti ka omavalitsusele märku andma. Lisaks saab pöörduda päästeameti poole ning kutsuda päästjad kodunõustamisele, et vaadata üle ohtlikud olukorrad või leida lahendusi. Päästeameti üks tegevuste eesmärke on elanike turvalisuse eest seismine ja võimalike ohuolukordade välja selgitamine. Selleks viib päästeamet kodudes läbi kodunõustamisi, kus hinnatakse erinevaid ohte ning abistatakse



lahenduste leidmisel. Nõustamisi viivad enamasti läbi lähima kutse- või vabatahtliku päästekomando päästjad. Kodunõustamine on alati tasuta, vabatahtlik ja trahve ega ettekirjutusi ei ole vaja karta. Oluline on, et kodu saaks ohutumaks ja inimeste elu ei oleks ohus. Kodu tuleohutusalase nõustamise saab omale tellida ohutusportaalil <https://ohutusportaal.paasteamet.ee/> või riigiinfotelefonil 1247, see on kõikidele soovijatele tasuta. Rohkem infot projekti kohta leiab www.kodutuleohutuks.ee. •

PÄÄSTEAMET

Jüripäeva seiklus Padisel suurtele ja väikestele 26. aprillil

Mõtetest saavad sõnad, sõnadest teod ja tegudest sünnivad lood.

Mõeldes Padisest, vallandub justkui mõtete laviin ilust ja seiklustest. Siinne võrratult kaunis loodus justkui tõmbaks endasse ja tekitab soovi avastada. Ja avastada on Padisel palju.

Jüripäeva seiklusel algavad teod, millest igaüks saab endale loo leida.

Üheks võimaluseks on maastikule peidetud punktide avastamine ja kogumine. Seda saab teha üksi, kahekesi või kasvõi terve seltskonnaga.

Väiksematele ja päris pisikestele on minirada, mida saab läbida ilma metsa minemata.

Lisaks on kohal mereröövel, kellega koos sünnivad uued põnevad lood ja seiklused.

Plaan:

- Kell 12.00 kogunemine Padise rahvamaja tagasel platsil.
- Kell 12.30 võistluse (seiklusorienteerumine) start.

Osavõtt on tasuta ja auhindu jagub paljudele.

Korraldavad Padise klooster, Lääne-Harju Spordikeskus.

Küsi lisa: info@padise.ee või 5352 3215 •





Vaimse tervise vitamiinidega kevadväsimusele vastu

Pärast pikka talve ootame kevadet pikisilmi, kuid tihti kaasneb sellega seletamatu väsimus. Energiapuudus, meeleolulangus ja uinumiskeskkonnad võivad viidata kevadväsimusele. Selleks, et end taas värskema tunda, saame toetuda vaimse tervise vitamiinidele – väikestele, kuid igapäevastele toetavatele harjumustele, mis kosutavad keha ja vaimu.

Viis vaimse tervise vitamiini ehk alustala on uni ja puhkamine, tasakaalustatud toitumine, meeldivate emotsioonide kogemine, liikumine ja head suhted. [Peaasi.ee](https://www.peaasi.ee) korraldab sel aastal juba kuuendat üle-eestilist vaimse tervise vitamiinikuuri, kus viie nädala jooksul igal nädalal keskendutakse ühele vaimse tervise vitamiinile ja jagatakse soovitusi, kuidas nende abil vaimset tervist tugevdada ja vaimse tervise tasakaalu parandada. Vitamiinikuuris saab osaleda nii ükski, perega, sõpradega, meeskonnaga, kui ka klassi või kooliga.

5 NIPPI, MIDA KEVADVÄSIMUSE PELETAMISEKS KOHE PROOVIDA:

Ole lahke

Leia nädal jooksul 5 momenti, mil oled kellegi suhtes lahke!

Loe kokku kõik väikesed hetked, näiteks teed kellelegi ukse lahti, pakud ühistranspordis istekohta, naeratad ja ütled, et pole hullu, kui keegi on mõne eksimuse teinud.

Uuringud näitavad, et teiste vastu lahke olemine võib olla kasulik meie vaimsele tervisele. See vähendab stressi, parandab meie emotsionaalset heaolu ja isegi toetab füüsilist tervist. Lühidalt öeldes – head tehes teed head ka endale. Midagi toredat kellegi heaks teha ei nõua palju aega ega raha. Just väikesed asjad elus võivad tuua suure muutuse.

Tee regulaarseid puhkehetki

Igapäevaelu kiiretes tegemistes unustame tihti päeva jooksul enda jaoks aja maha võtta ning lihtsalt olla. Hingetõmbepaus on võimalus hetkeks peatuda ja lasta oma kehal ja meelel rahuneda. Hingates rahulikult, sügavamalt sunnime me ka enda organismi ja mõttetegevuse rahunema.

Katseta nädala jooksul näiteks sellist tehnikat: pane endale taimer 3 minuti peale pärast iga söögikorda, koosolekut, suurema ülesande lõpetamist ja võta see aeg, et lihtsalt olla: loge-leda, laiselda, hingata. Iga paus loeb: suur või väike, peaasi, et puhkad.

Söö ja suhtle

Proovi nädala jooksul süüa iga päev vähemalt üks söögikord kellegagi koos. Koos söömine aitab vältida kiirustades söömist. See võimaldab meil hetkeks maha rahuneda ja keskenduda heale seltskonnale ning toidule. Ühise söögi ajal jagatud vestlused aitavad ka töö- ja eraeluga seotud pingetest vabaneda. Mõtle, kas sinu tutvusringkonnas on kedagi, kes võib tunda end hetkel üksikuna, ja kutsu ta endaga koos sööma – mõni kolleeg, kellega sa pole pikka aega vestelnud, või sõber, keda pole kaua aega näinud.

Jaluta

Tee üks jalutuskäik, kõige parem oleks, kui saad teha seda kellegagi koos. Kevadise väsimuse vastu aitab juba pelgalt õues olemine ja liikumine, kuna päevavalgus annab energiat ning värske õhk peletab unisuse. Kui lisada sellele veel mõnus seltskond, siis saab jalutuskäigust tõeline kvaliteetaeg – naer, vestlused ja kõndimine toetavad nii meelt kui ka keha.

Regulaarne mõõduka intensiivsusega füü-

siline aktiivsus (vähemalt 150 minutit nädalas: see on ju tegelikult keskmiselt vaid 20 minutit päevas!) aitab säilitada heaolutunnet, enesesõbralikumata mina-pilti, võib aidata parandada meeleolu, vähendada ärevust ning parandada keskendumisvõimet. Arvatakse, et selle taga on füüsilisest aktiivsusest tingitud muutused aju verevarustuses ja hormonaalses tasakaalus.

Soovita kellelegi midagi, mis talle rõõmu valmistaks

Kirjuta üks heaolu saateteki sõbrale, perele, kolleegile. Heaolu saateteki suunab ja julgustab valima tegevusi, mis pakuvad rõõmu. See võib sisaldada soovitusi, kuidas muuta igapäevaelu meeldivamaks ja tasakaalustatumaks, pakkudes tegevusi või ideid, mis aitavad stressi maandada, enesetunnet parandada ja positiivseid emotsioone kogeda. Olgu selleks kalalkäik, galeriikülastus, raamatuesitlus või mõni muu rõõmu pakkuv tegevus. Kui võimalik, mine ise kaasa. ●

Üle-eestiline vaimse tervise vitamiinikuur toimub 17.02–23.03. Vitamiinikuuri jooksul saab täita testi, et välja selgitada, missugust vaimse tervise vitamiini kõige enam vaja on. Vaimse tervise vitamiinide testi saab teha siin: [peaasi.ee/vaimse-tervise-vitamiinid/](https://www.peaasi.ee/vaimse-tervise-vitamiinid/).

[Peaasi.ee](https://www.peaasi.ee) algatatud vaimse tervise vitamiinikuur toimub kuuendat korda ja seda rahastab Tervisekassa.

ANNA-KAISA OIDERMAA

[Peaasi.ee](https://www.peaasi.ee) kliiniline psühholoog

Mittetulundustegevuse toetused on jagatud

2025. aasta mittetulundustegevuse toetuste taotlusvoorust esitati taotlusi kogusummas ligi 153 500 eurot. Kokku esitati 52 taotlust, millest vald toetas täies mahus või osaliselt 51 taotlust 86 450 euroga.

Enim toetust said projektid, mis edendavad kodulähedast loodus- ja elukeskkonda ning pakuvad elanikele aktiivseid ja terviseteadlikke tegevusi. Samuti toetas vald kogukonna- ja valdkonnapõhiseid algatusi, mis tugevdavad sotsiaalset sidusust, hoiavad elus kohalikke

traditsioone.

Sel aastal lisandus taotletavate tegevuste loetellu märkimisväärselt rohkem töötubade ja koolituste korraldamist. Samuti suunati valla noortele mitmeid aktiivseid vaba aja tegevusi, kas siis lastelaagrite läbiviimiseks või ühistevgevusteks. Kultuuri- ja spordielu on 2025. aastal rikkalik – üle valla on toimub pea 30 sündmust, kuhu kõik on oodatud prii sissepääsuga, sh festivalid ja suursündmused, näiteks Lääne-Harju jooksusari või siis pika

traditsiooniga Laulasmaa Suvelaati.

Taotluste hulgas on kasvanud ka osalus teistes projektides (KOP, LEADER), kus valla kaudu küsitakse toetust omaosaluse katmiseks. See on ainult teretulnud suundumus, mis võimaldab kogukondadel veelgi enam arendada ja laiendada oma tegevusi.

Mittetulundusühingud saavad hakata uusi taotlusi ette valmistama, sest 2026. aastaks saab taotlusi esitada kuni 2. jaanuarini 2026. •

Jrk nr	Taotleja	Toetuse põhjendus	Tegevuse toetuse suurus
1	MTÜ Eesti Metodisti Paldiski Kogudus	Koguduse tegevustoetus	1000 eurot
2	MTÜ Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Paldiski Püha Georgi Kogudus	Koguduse tegevustoetus	1000 eurot
3	MTÜ EELK Harju-Madise Kogudus	Koguduse tegevustoetus	2000 eurot
4	MTÜ EELK Paldiski Nikolai Kogudus	Koguduse tegevustoetus	2000 eurot
5	MTÜ EELK Risti Kogudus	Koguduse tegevustoetus	2000 eurot
6	MTÜ Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku Paldiski Kogudus	Koguduse tegevustoetus	1500 eurot
7	MTÜ Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku Paldiski Radoneži Vaga Sergi Kogudus	Koguduse tegevustoetus	1500 eurot
8	MTÜ Lohusalu Päästeselts	Päästetehnika- ja varustuse ning ennetustöö tegevustoetus	4000 eurot
9	MTÜ Klubi Baltiiski Port	Tegevustoetus	500 eurot
10	MTÜ Eestimaa Vene Kogukond	Tegevustoetus ja ürituste läbiviimine	500 eurot
11	MTÜ Paldiski Raamatusõprade ja Huviklubi	Tegevustoetus, töötubade läbiviimine ja ühisürituste korraldamine	1500 eurot
12	MTÜ Kaljuvald	Paldiski kogukonna tegusate tegevustoetus	6200 eurot
13	MTÜ Pakri Käsitöö ja Koduloo Koda	Paldiski Koduloomuuseumi tegevuskulud	1000 eurot
14	MTÜ Paldiski Naisteklubi	Tegevustoetus ja ürituste läbiviimine	2500 eurot
15	MTÜ Paldiski Pensionäride Liit	Tegevustoetus	3000 eurot
16	MTÜ Eesti Punane Rist	Lastelaagri läbiviimine	1200 eurot
17	MTÜ Padise Segakoor	Hingedpäeva kontserdid	2000 eurot
18	MTÜ Padise Jalgpalliklubi	Tegevustoetus ja ürituste läbiviimine	1200 eurot
19	MTÜ Padise Käsipalliklubi	Tegevustoetus	500 eurot
20	MTÜ Aktiivne Terve Elurõõmus	Talvised ja suvised aktiivsed tegevused Lääne-Harju valla noortele	1000 eurot
21	MTÜ Vippal	Vilivalla kabelis näituse koostamine	700 eurot

22	MTÜ Vippal	Tegevustoetus	200 eurot
23	MTÜ Kuusk ja Kadakas	Erivajadustega inimeste puutööringi läbiviimine	1500 eurot
24	MTÜ Lodijärv	Klooga avalike ürituste korraldamine	2000 eurot
25	MTÜ Lodijärve Pensionäride Ühendus	Tegevustoetus	2300 eurot
26	MTÜ Klooga Toiduringlus	Tegevustoetus	500 eurot
27	MTÜ Re Stuudio	Klooga Kosk kogukonna saunapäevade üritustesari	700 eurot
28	MTÜ Laulasmaa Naiskond	Laulasmaa suvelaada korraldamine	2500 eurot
29	MTÜ Laulasmaa Spordiklubi	Tegevustoetus traditsiooniliste ürituste korraldamiseks Lau- lasmaal	800 eurot
30	MTÜ Rannaküla Eakad	Tegevustoetus	2000 eurot
31	MTÜ Lahepere Kultuuriselts	Laulasmaa segakoori tegevustoetus	1000 eurot
32	MTÜ Lahepere Kultuuriselts	Kultuuriseltsi tegevustoetus	1000 eurot
33	MTÜ Vasalemma Pensionäride Ühendus	Pensionäride bussiretked	1000 eurot
34	MTÜ Vasalemma Toiduringlus	Tegevustoetus	1000 eurot
35	MTÜ Vasalemma Rahvuste Selts	Tegevustoetus	1200 eurot
36	MTÜ Vasalemma Aedlinna Selts	Vasalemma elanike kogukonnatunde arendamine ja tugevdamine	1000 eurot
37	MTÜ Keila Mudellennu Klubi	Raamatunurga loomine	300 eurot
38	MTÜ Keila Mudellennu Klubi	Pop-up telgi soetamine	750 eurot
39	MTÜ AN12	„Lennukimaa II“ osa	500 eurot
40	MTÜ AN12	Noortelaagrite korraldamine	500 eurot
41	MTÜ Ohtu Külaselts	Ohtu küla üritused ja trükised, avaliku külaplatsi korrastamine	2000 eurot
42	MTÜ Kurkse Külaselts	Investeeringute omaosaluse toetus ja ettevalmistused kriisi olukorras	2400 eurot
43	MTÜ Keila-Joa	Perepäeva läbiviimine ja väljasõit	1000 eurot
44	MTÜ Madise Külaselts	Õuntemaja katuse vahetuse omaosaluse katmine	2000 eurot
45	MTÜ Pakri Saarte Kogukond	Pakri saarte ajalugu pildikeeles	1500 eurot
46	MTÜ Lääne-Harju Lasterikkad	Tegevustoetus ürituste ja koolituste korraldamiseks	4000 eurot
47	MTÜ Lääne-Harju Koostöökogu	Porikuu festivali 2024 avasündmuse korralduskulude toetamine	3000 eurot
48	MTÜ Eesti Jahtklubide Liit	Nädalane pop-up merekool Meresõber Alliklepa sadamas	1000 eurot
49	MTÜ Tallinna Jahtklubi	Tallinna jahtklubi karikavõistlused	1500 eurot
50	MTÜ Täiskäik Edasi	Lääne-Harju jooksusari	8000 eurot
51	MTÜ Beach44 Spordiklubi	Balti tuuri etapi korraldamine Kloogarannas	2500 eurot



Lääne-Harju vallavalitsuse teated

Meremõisa küla Roondla tee 6 detailplaneeringu algatamise korralduse muutmine

Lääne-Harju Vallavalitsus on muutnud 25.02.2025 korraldusega nr 101 Lääne-Harju Vallavalitsuse 20.03.2018 korraldusega nr 204 algatatud detailplaneeringu lähtetingimusi Meremõisa külas Roondla tee 6 (katastritunnus 29501:007:0796) kinnistul.

Planeeritav katastriüksus asub Keila Vallavalitsuse 04.02.2004 korraldusega nr 134 kehtestatud Allika maaüksuse detailplaneeringu alas. Lääne-Harju Vallavalitsuse on väljastanud 11.12.2018 üksikela-

mule kasutusloa nr. 1812371/16732.

Detailplaneeringu algatamisega soovitakse suurendada ehitusõiguse näitajaid. Elamukrundile soovitakse suurendada ehitusõigust kolme hoonele summaarse ehitisealuse pindalaga 500 m²; varasemalt 200 m² ja 2 hoonet. Juurdepääs planeeringualale olemasolevalt Roondla teelt (teeregistri nr 2951870) eratee kaudu.

Katastriüksus on hoonestatud ehitusregistri andmetel üksikelamuga ehitusaluse pindalaga 242 m². Planeeritav ala piirneb põhjas Roondla tee 8 (29501:007:0797) elamumaa, idas Männimäe põik 3 elamumaa kinnistuga (29501:001:0346), lõu-

nas Roondla tee 2 (29501:007:0794) ja Roondla tee 4 (29501:007:0795), läänes Roondla tee L2 (29501:007:0799) transpordimaa katastriüksusega. Planeeritav ala pindala on 5150 m². Detailplaneering on üldplaneeringu kohane. Planeeringu eesmärk on elamumaa krundi ehitusõiguse ja lähtetingimuste muutmine.

Lääne-Harju Vallavalitsuse 20.03.2018 korralduse nr 204 „Detailplaneeringu algatamine“ muutmise korraldusega on võimalik tutvuda veebilehe aadressil:

<https://laaneharju.ee/algatatud-detailplaneeringud>.



MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõude avalik välja-panek

V alminud on Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõud. Planeeringuala hõlmab kogu Harju maakonda, kuhu kuulub 16 kohalikku omavalitsust – Keila, Loksa, Maardu ja Tallinna linnad ning Anija, Harku, Jõelähtme, Kiili, Kose, Viimsi, Saue, Saku, Rae, Lääne-Harju, Kuusalu ja Raasiku vallad. Teemaplaneeringuga täpsustatakse kehtivat Harju maakonnaplaneeringut kogu Harju maakonna ulatuses.

Teemaplaneeringu eesmärk on koostöös kohalike omavalitsuste ja kogukondadega kaardistada ning kokku leppida alad ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandami-

seks. Sellega panustatakse ehitusmaavarade varustuskindluse tagamisse aastani 2050. Samuti seatakse planeeringuga tingimused kaevandamisega seotud tegevuste negatiivsete mõjude leevendamiseks ja karjäärade korrastamiseks. Teemaplaneeringu koostamisega samal ajal viidi läbi keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH) ja asjakohaste mõjude hindamine. Nende tulemustega on teemaplaneeringus arvestatud. KSH eelnõu kohaselt planeeringu elluviimisega olulisi negatiivseid mõjusid ei kaasne.

Teemaplaneeringu ja KSH aruande eelnõude avalik väljapanek toimub ajavahemikul 14.04.–14.05.2025. Materjalid on kättesaadavad alates 14.04.2025 riigi planeeringute veebilehel: <https://riigiplaneering.ee/maakonnaplaneeringud/harju-maakonna-maavarade-teemaplaneering> ja ministeriumide ühishoone fuajees (Suur-Ameerika 1, Tallinn) on asutuse tööaegadel saadaval ka paberil planeeringumaterjalid.

Teemaplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid tutvustav avalik arutelu toimub 17.04.2025 kell 18.00 veebis, millega liitumise link lisatakse planeeringu veebilehele arutelule eelneval päeval.

Teemaplaneeringu ja KSH aruande eelnõude avalikustamise tulemusi tutvustavad avalikud arutelud toimuvad:

- 05.06.2025 algusega kell 18.00 Lääne-Harju vallavalitsuses (Rae 38, Paldiski);
- 09.06.2025 algusega kell 18.30 Tabasalu Kooli algklasside majas (Kooli 7, Tabasalu);
- 11.06.2025 algusega kell 18.00 Kostivere Kultuurimõisas (Mõista tee 2, Kostivere);
- 12.06.2025 algusega kell 18.00 Hüüru mõisas (Jõe tee 2, Hüüru);
- 16.06.2025 algusega kell 18.00 Kuusalu rahvamajas (Keskväljak 10, Kuusalu);
- 17.06.2025 algusega kell 18.00 Nõmme maja saalis (Valdeku 13, Tallinn);
- 19.06.2025 algusega kell 18.00 veebis (aruteluga liitumise link lisatakse planeeringu veebilehele arutelule eelneval päeval).

Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium ootab teie kirjalikke arvamusi ja ettepanekuid hiljemalt 14.05.2025 aadressile Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn või info@mkm.ee. Lisainfo: Agnes Lihtsa, 5819 0538, agnes.lihtsa@mkm.ee.



Emakeelepäev

Mie armas eesti keel on ju nagu vana villane kampsun – soe, mugav ja aeg-ajalt natuke sügelema ajav. Meie oma „salakeel“!

Meil on keel, milles on palju kummalisi sõnu ja keerulisi käänamisi ning pööramisi. Mõelge, kui uhked me võime olla selle üle, et meil on sõna „sööma“ asemel ka „nosima“, „õgima“, „pugima“, „mugima“ ja veel terve hulk sünonüüme.

Eesti keel on imeline – see on keel, kus sõna „töö“ on lühike, aga selle tegemine näib vahel lõputu.

Ja see on ainult algus! Eestis saab öelda „mäluauk“, kuigi keegi pole veel näinud, kus see auk on.

Aga kas pole mitte imetusväärne, kuidas meie keel elab ja hingab meie igapäevastes sõnades, vanasõnades, kõnekäändudes ja naljades?

Meie keel on rikas, aga selle rikkus sõltub meist. See, kas keel jääb elavaks, on meie endi teha. Kas me julgeme kasutada ilusaid vanasõnu ja arhailisi väljendeid või laseme neil vajuda unustusse? Kas me anname oma lastele edasi kaunid sõnad, nagu „hingele pai tegema“, või jääb neile kõrvu vaid „mega chill“? Keel ei ole midagi, mis lihtsalt on – see on midagi, mida me igapäevaselt loome, hoides teda elavana.

Seega, kasutagem eesti keelt julgelt ja uhkelt! Leiutagem uusi sõnu, mängigem keelega ja kirjutame vähemalt ühe Facebooki postituse, kus on sõna „õunapuuõied“ – lihtsalt selleks, et oma ja ka teiste hääldusoskust proovile panna.

Naudime meie keele ilusat kõla, krutskitega väljendeid ja toredaid sõnamänge. Kui keegi meilt küsib: „Kas sa räägid eesti keelt?“, siis vastame enesekindlalt ja rõõmuga: „Räägin! Ja mitte ainult – ma armastan seda keelt!“

Elagu eesti keel!

17. märtsil toimus Paldiski ühisgümnaasiumis esimest korda Lääne-Harju valla õpilastele etluskonkurss. Kõik valla koolid olid esindatud! Loodame, et sellest saab alguse ilus traditsioon, sest täna anti juba teatepulk üle Vasalemma koolile, kes peaks siis järgmisel aastal seda üritust korraldama.

VÕITJAD:

1.–3. klass:

- I koht Hugo Samberg Vasalemma koolist;
- II koht Liis Zelinski Vasalemma koolist;
- III koht Semjon Severin Paldiski ühisgümnaasiumist;
- eripremia Mario Kanepi Lodijärve koolist.

4.–6. klass:

- I koht Reena Trepp Risti koolist;
- II koht Anreas Õunloo Risti koolist;
- III koht Karina Poltavets Paldiski vene põhikoolist;
- Eripremia Milana Gerpeleva ja Dmitri Višnjakov.

7.–9. klass:

- I koht Sandra Salajõe Padise koolist;
- II koht Rednar Orman Paldiski ühisgümnaasiumist;
- III koht Karoliine Feldman Laulasmaa koolist.

10.–12. klass:

- I koht Veronika Baida Paldiski ühisgümnaasiumist;
- II koht Tristian Kalmus Paldiski ühisgümnaasiumist;
- III koht Emmanuel Ormus Paldiski ühisgümnaasiumist. •

ENEL PÄRS

Paldiski Ühisgümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja



LÄÄNE-HARJU
KULTUURI- JA NOORTEKESKUS

TALENT SHOW

25. APRILL KELL 17:00
PADISE RAHVAMAJAS

Kas oled laulja, tantsija, kunstnik või oskad
midagi muud vinget?

SEE ON SINU AEG SÄRADA!

Registreeri ennast oma piirkonna
noorsootöötaja juures
ja tule ela kaasa ka teistele esinejatele!
Osaleda saavad kõik Lääne-Harju valla noored

LÄÄNE-HARJU
KULTUURI- JA NOORTEKESKUS



VANA BASKINI TEATER

PADISE RAHVAMAJAS

OTT SEPP INDREK TAALMAA JAN UUSPÖLD

23 MAI 2025
KELL 19:00

KALEVIPOJAD

LAVASTAJA ANTTO TERRAS
KUNSTNIK HANNA ALLSAAR

made in Finland

PILET 27 SOODUSPILET 24

TEATER
vana Baskini teater

REAKUULUTUSED

Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesimine, värvimine ja üldehitustööd. Aitame leida parima lahenduse! Tel 5647 4077, info@europlaster.ee.

Eterniit ja profiilplekiga katuse- tööd. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. mehitus@gmail.com, 5352 9476.

Väljaõppinud puulangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teostame kändude freesimist. Puude üldseisundi

hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.

Noor pere ostab kinnisvara Lääne-Harjus: suvila; maatulundusmaa jne. Pakkuda võib igas seisus kõike! Tel 5855 5575.

Metsamaapinna ketasadrage ettevalmistamine istutamiseks. 5346 4785, info.metsaader@gmail.com.

Hekkide pügamine soodsalt ja hoolsalt, vajadusel okste äravedu. Tel 5302 8158.

RISTI KOGUDUSE TEATED:

Jumalateenistused Risti kirikus Harju-Ristil kuu 2. ja 4. pühapäeval ja suurtel kirikupühadel:

P, 13. aprill kl 13 – palmipuudepüha, teenib õp Stiiv Knowers.

R, 18. aprill kl 13 – suure reede jumalateenistus.

P, 20. aprill kl 13 – ülestõusmispuha jumalateenistus.

P, 27. aprill kl 13 – jumalateenistus.

Jumalateenistuste OTSEÜLEKANDED ja SALVESTUSED on leitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel.

Jumalateenistustest on koos väikelastega võimalik osa saada ka kiriku käärkambris olevas **LASTETOAS**.

PIIBLIRINGIDE ja **RAAMATUKLUBI** kohta leiab infot www.ristikirik.ee ja FB/ristikirik

Oled südamest teretunud!

SÕBRA TUBA ehk taaskasutuskeskus Risti vanas koolimajas N 11-14 ja L 11-16 või kokkuleppel tel 5344 8571. Teise ringi riided, jalanõud jm.

Õp Annika Laats, tel 5564 9256, risti@eek.ee
www.ristikirik.ee, FB/ristikirik



LÄÄNE-HARJU VALLA
Jaanipäev 2025
20. juunil Padisel

SINGER VINGER

19.00 kultuurikollektiivid
20.30 lõkke süütamine ja vallavanema kõne
21.00 Singer Vinger



Omandus Adamsoni Olulise Muuseumis
Daldiski Ühisgümnaasiumi 7. klassi õpilaste etendus
Päkapikud rohepöördes
Oulor Maarja Lillmäe Lavastaja Erika Kaljusaar

Etendused alates 25. aprillist

Et registreerimine ja lisainfo
amandusadamson@hmk.ee
tel +372 530 88 493
<https://amandusadamson.ee/>
(Adamsoni 3, Daldiski)

Piletihind 5 eurot
Lapsed, õpilased ja pensionärid 3 eurot



11. mai kell 10.30–15.00
emadepäeva brunch
Padise Kastellis.

Õnnitleme!

Meie valda sündisid



EMMA VELLEND
ROBERT STAHL
MERIBELL RANNAÄÄRE
FRANZ-OSKAR LENK
ALISA LEIDAS
MARCUS THAL
JOHANNA GRAUBERG

Südamlik kaastunne
Margaretile abikaasa

VELLO LAMP

kaotuse puhul

Naabrid Klooga Kivi 2

Avaldame kaastunnet
Kaido Kasinale

EMA

surma puhul

Töökaaslased
aktsiaseltsist Valdek